

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . 40.— franci,
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr. 1/a

INSERȚIUNILE
se primesc la admi-
nistrație.
Mulțumite publice și Los
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se ia
napoi.

Mai multă demnitate.

Arad, 16 Februarie.

Una dintre cele mai păgubitoare lacune sufletești ale oamenilor noștri este lipsa de demnitate. Nu numai la oamenii smeriți deia sate se poate observa la tot pasul perplexitatea și sfiala lor, de câte ori ajung în contact cu elemente străine. Ci, durere, prea adeseori și la reprezentanții cei mai chemați și mai îndatorați a păși cu autoritate impunătoare, ori unde s'ar înfățișa în numele mulțimii cârmuite de dânșii, se simte șovăiala nejustificabilă și umilința, care nu se poate identifica cu virtutea, ci mai curând cu conștiința penibilă a unei inferiorități necontestate. Astfel de șovăieli și umilințe pricinuesc cauzelor noastre obștești pagube destul de mari. Pe de o parte ele alimentează neconținut trufia elementelor străine, cu cari avem zilnic de lucru.

De altă parte, în lăuntrul vieții noastre românești creează o atmosferă păcătoasă, în care nu poate străluci deplin virtutea, nu se prețuiește meritul, nu triumfează vrednicia, nu se pune în sfeșnic lumina, ca să lumineze tuturor, ci se ascunde prea adeseori sub obroc. În chipul acesta se propagă din generație în generație ca un principiu unic de educație și îndrumare inteligența capului plecat, care istovește simțul de demnitate și seacă izvoarele încrederii în puterile proprii. La un popor, care se află la începutul dezvoltării sale, e o cerință de educație și înălțare, să cerci a-i picura zi de zi în suflet simțul încrederii și al demnității, să-l

obicinuești a se prețui pe sine, dacă voești a-l ridica la o treaptă culturală mai înaltă, ca să-l poată prețui și alții.

Războiul acesta, scoțând la suprafață multe insuficiențe ale traiului nostru, ne va sili să cercăm a îndrepta în viitor ideile greșite, concepțiile ruginite și lacunele, ce s'au ivit în mod păgubitor în educația noastră sau în anumite sfaturi de îndrumare a vieții noastre obștești. Iată de exemplu, un oștean tânăr, care se întoarce de pe câmpul de luptă cu o sumă de experiențe dureroase pentru neamul și legea sa. Deși a fost în ploaia de gloanțe și în primejdie de moarte adeseori, deși era în drept să aștepte și să pretindă, ca

să se respecte libertatea convingerilor religioase ale fiecăruia, el a văzut că lucrurile se întâmplă dimpotrivă.

S'a înfățișat deci cu oarecare jalbă înaintea superiorului său, cerându-i sfaturi părintești, cum ar putea să-și afirme și valideze în viitor drepturile firești ale sufletului său? Dar a trebuit să se depărteze decepționat de unde spera să poată ieși reconfortat și înălțat, suflându-și. Intors iarăși pe câmpul de luptă, se simte atât de apăsător de un gând dureros, pe care cercă a și-l ușura descoperindu-l prietenilor săi într-o sorisoare, în care spune: „am fost în persoană la El, mi-am spus păsurile, dar nici un sfat n'am primit, mi-a zis, că cu catolicii nu e bine să te pui, căci sunt mai tari și nu ajungi la nimic. Dacă tot de acest principiu vom fi conduși, atunci nu vom ob-

ține nimic, dar vom pierde și ceea ce avem”...

Alt caz. Intr'un oraș cu vechi tradiții de cultură și viață românească se aranjează o serbare în cinstea împăratului Wilhelm II, de a cărui faimă e plin văzduhul până la marginile pământului.

Lucrurile sunt întocmite anume astfel, ca să se auză glasul celor 3 popoare, cari locuiesc împreună acel colț de țară. Dacă olocaustele vieților românești se împrăștie cu nemiluita pe toate câmpurile de bătălie, alături de jertfele celorlalte popoare din patrie, ce mirare ar putea să cuprindă pe cineva, că în schimbul acestor scumpe și dureroase hecatombe un reprezentant al poporului nostru este poftit să rostească un cuvânt ocazional alături de reprezentanții poporului maghiar și sășesc într'o aulă, fie ea oricât de splendidă? Nici fantazia cea mai medievală a jongleurilor n'ar putea să descopere în acest fapt vre-un element miraculos...

Și cu toate acestea oratorul român n'a stat un moment la îndoială să-și înceapă cuvântul ocazional astfel: „Cine ar fi crezut vr'odată să vină ceasul, când în această splendidă aulă a liceului evanghelic-sășesc și din acest loc de însuflețire să vorbească protopopul român al Brașovului”...

Puțin credinciosule, pentru ce te-ai în-
doi? — i s'ar putea spune în graiul Scri-
turii celui ce a ținut, ca cel dintâi cuvânt al
său în „splendida aulă a liceului sășesc” să
fie un cuvânt isvorit din lipsă de demnitate
și din umilința seculară, proprie a trezi, dacă
nu tocmai disprețul, în cazul cel mai favora-
bil, compătimirea auditorului.

Problema „orfelinelor.”

De A. P. Bănuț.

Când am citit întâiul articol de propagandă al „Românului” pentru nobila idee a orfelinatului românesc ce va să se ridice la Sibiu, mi-am zis: „Iată făcașul caritativ, a cărui întemeiere va constitui un titlu de mândrie pentru inițiatori și sprijinitori. Acest azil este, mai ales în zilele noastre războinice, o trebuință arzătoare menită să scape sute și sute de fragede vârstare românești din gura destrăbălării, a desnaționalizării și a peirii”.

Ciudată mai e viața omenească!

De *decenii* ne eram doar datori nouă-înșine cu această cheazăie a trăinicieii neamului! A trebuit să vie însă războiul așa înfricoșat, au trebuit să moară atâtea mii și mii de tați, pentru ca Românii să se încredințeze înfășișit că orfanii acestui neam bântuit de toate relele încă au dreptul la viață, la îmbrăcăminte și învățătură, la o creștere...

Dar să lăsăm în pace trecutul cu toate greșelile lui și să ne bucurăm de clipa norocoasă, care ne-a adus mântuitoarea idee a *orfelinatului românesc*! Valurile entuziasmului sincer vor atinge de sigur până și cel mai tănuț cătun al românismului gata de jertfă. Căci cine ar fi cărturarul îngust și lipsit de cultură, care ar îndrăzni să spuie că această instituție n'are rost, că intruparea ei nu-i problemă *actuală*, că contribuțiile tuturor Românilor nu sunt binevenite? Din parte-ne nu credem să se găsească

ființă românească pretinsă civilizată, care să ne poată aduce un singur argument potrivit. Ba putem spune cu hotărâre, că în ființa fiecărui Român, grație situației sale mașter, instinctele nobile de conservare colectivă, au covârșit cu desăvârșire pornirile mărunte egocentrice.

Da, numai la *gândul* că atâția copilași s'globii și nevinovați vor fi în curând găzduiți în căminul primitiv și împărțiiși de o creștere — cele mai tănuțute cute ale sufletului nostru se cutremură ca de o dulce atingere nevăzută. Da, în fiecare orfan crescut din obolul tuturor, singur neamul românesc se va întări, căci toate aceste plâpânde ființe vor deveni mai apoi cei mai devotați ostași ai luptei noastre naționale.

Copleșit de sfânt entuziasm, luai condeiul în mână, cu gândul să scrii un articol de preamărire la adresa *conducătorilor* înțelepți în mintea cărora s'a plămădit nobila idee — a însuși *poporului*, ce a îmbrățișat cu atâta căldură spontană frumoasa și măreața problemă a orfelinatului sibilan.

...Dar, *nenorocire!* Cât ce mă așezai la masa de scris, un duh drăcesc îmi împrăștie gândurile clare, perfect concentrate asupra subiectului. În preajma mea se ivi, ca din pământ, o ființă eterică, înfăptuindu-se în câteva clipe în chip de mefistofel elegant, de-o răceală glacială... și apucându-mă de mână în care țineam condeiul, îmi zise poruncitor:

— Astâmpără-tel!

— ...Cine ești? — îl întrebai nedumerit.

— Sunt personajul *cinic*, sunt incarnația *mefistofelică*, sunt spiritul de *negație* ce consiliază pe mulți Români, când au de gând să întreprinză ceva „în stil mai mare...”

— Și ce vrei dela mine?

— Să te 'ntreb, ce va să zică *însuflețirea* asta a dtale?

— Nu e *motivată*?

— De loc! Înainte de-a scrie măcar un șir, pune-te și judecă lucrurile obiectiv și rece, nu te lăsa răpit de valul cald al entuziasmului ce înecă *logica*. Precum știi, voi Românii sunteți un popor spornic de trei milioane și jumătate. Te întreb: ajunge-vă un *singur* orfelinat?

— Cam greu! — răspunsei șovăind.

— Ei vezi, entuziastule?

Din darul Domnului vă mai știu apoi aranjați în *două* tabere: uniți și neuniți. Posito, că faceți un *singur* orfelinat, aș vrea să știu de *care conștiințe* are să-ți fie?

— *Asta-i* buba! — oftai desnădăjduit.

— Te 'nșeli, zise duhul rău, dacă crezi că-i bubă fără leac. Se vindecă foarte ușor, dacă faceți *două* orfelinate, unul la *Sibiu* și altul la *Blaj*.

Problema e însă dificilă din *alt* punct de vedere. Ți-aduci aminte, că chiar dela înfiintare, „U-

Dar de când a devenit protopopol român al Brașovului sau românimea brașoveană o cantitate atât de neînsemnată, ca să rămână stupefiată, când i se dă drept de cuvânt într-o splendidă adunare de domni mari?

Noi știam, că în Brașov mai mult decât ori unde în această țară, este îndreptățită românimea să facă a se auzi glasul său, cu orice prilej, dar nu ca un glas de slugi către stăpâni, ci ca glasul demnității naționale depline. Și mai știam, că protopopii Brașovului, chiar cei de pe timpul lui Honterus și până în zilele lui Ioan Popasu au fost factori culturali de o importanță atât de mare, încât s'a putut auzi glasul lor și în aule mai splendide, decât a liceului sășesc, prin curțile Voivozilor din Țara Românească, ca și pe la curtea împărătească din Olmütz, Viena și Innsbruck. Urmasul lor dela începutul secolului al XX-lea ar fi fost deci îndreptățit să înceapă cuvântul său fără nici o mirare, cu simțul celei mai depline demnități naționale și cu datoria de a demonstra, cât de însemnată este partea de muncă culturală, de contribuție economică și de eroism militar a poporului nostru în desvoltarea Brașovului, precum și în vieța acestei țări întregi.

Actualul botez de sânge, prin care națiunea română se afirmă ca una din cele mai vrednice pavăze ale tronului și ale statului, o îndreptățește a pretinde categoric dela toți cei chemați a cuvânta și a făptui în numele ei, să dea pretutindeni dovezi de mai multă demnitate.

Germania și România.

Arad, 16 Februarie.

Trimisul special al ziarului *Le Temps*, organul ministrului de externe francez, la București, d. E. Tavernier, trimite următoarea corespondență de tot interesul publicată în numărul dela 9 Februarie împreună cu o hartă de fortificații a României. O traducem aproape în întregime:

Ziarele pretind că în aceste zile evenimentele se precipită, este posibil ca criza să treacă, însă... până într-o vreme numai merge ulciorul la fântână.

Pretextul acestei noi tensiuni româno-ger-

niunea romeilor române din Ungaria și-a înscris în program „întemeierea și susținerea unui mare orfelinat”. Te întreb: cum vine consistorul sibilian să fure și întruchieze *ideea* pentru care „Uniunea” se încălzește de atâta vreme?

— Uitasem frate dragă, că și Uniunea vrea orfelinat. La urma-urmei, n'are decât să dea tot concursul său orfelinatului din Sibiu...

— A *uita* e lucru românesc, dar cusurul dtale cel mare e *naivitatea*. Dta nu bagă de seamă, că domni dela Sibiu, monopolizează totul: „Albină”, literatură, filantropie...

— Dă-mi voie, domnule Meffsto! Sibiiul e *centru cultural*...

— Nu-ți dau nici o voie!... *Blajul* e tot atât de *centrul*!

— Să am iertare, dar eu cred că *Blajul* e un sat mic, cu lipsuri mari — n'ai nici *bate de aburi*, unde să scâlzi orfanii.

— Ei asta-i! — zise duhul iritat — au loc destul în *Târnăvă*.

— Dar *iarna*?

— Iar lipsa dtale de... *logică!* Intâi exagerezi importanța băilor de aburi. Românii au trăit veacuri lungi, fără să cunoască puterea purificătoare a vaporilor. Al doilea, îți recomand cartea drului *Manolescu* care să te introducă în „Igienă țaranului român”. Acolo vei citi, că poporul românesc nu mai ia nici un fel de băi, după ce cerbul tulbură apa curgătoare. Al treilea, fiind orfanii din discuție aproape *toți* fii de țărani, ei nu vor reflecta la băi hibernale. În sfârșit n'am intenția să-ți fac un curs de igienă românească, nefiind acum vorba

mane a fost cumpărarea din partea Angliei a celor 80 mii vagoane de grâu. Eu v'am telegramat condițiile acestei afaceri simple comerciale, care a avut darul să nelămurască, se pare, guvernul din Berlin.

Audiențele pe cari ministrul Germaniei le-a cerut regelui României și dlui Brătianu, au avut loc, însă orice știre exactă lipsește. Unii s'vovesc că reprezentantul Germaniei ar fi cerut angajarea unei *neutrabilități* definitive și o demobilizare a armatei; alții, dimpotrivă, pretind că în conversațiunile aceste s'ar fi vorbit numai despre demersurile pe cari le va face Germania. Orice se va întâmpla, este sigur pe de o parte că d. von dem Busche a plecat dela *președintele* consiliului nemulțumit din cauza contractului englez, și mai este sigur că România, hotărâtă să-și păstreze deocamdată politica sa independentă, cu voință neclintită mai mult decât ori când, și să nu se plece în fața unei presiuni externe.

Am ținut să mă interesez de extensiunea proporțiilor dușmanilor noștri pe coasta bulgărească a Dunării: cel mai bun mijloc de a cunoaște tonul conversațiilor în cele două audiențe. Am făcut o excursiune pe coasta românească a râului. Statul major român este foarte bine informat. Locuitorii localităților riverane urmăresc de altfel cu atenție dispozițiunile bulgăro-germane.

O doamnă bătrână, care este în compartimentul de tren ce mă duce la Giurgiu, întrebă pe soldați de ce se fac întărituri. I se răspunde simplu: „Țara pretinde”, indicând în chip suficient popularitatea sentimentului național față de Bulgari. La Giurgiu ai impresia foarte clară, că guvernul dlui Brătianu a prevăzut totul: cheiul gării și strădele sunt tixite de militari din armata activă și de rezervă. Aeroplanelle plutesc deseori pe deasupra râului. Serviciul românesc de vapoare dela Giurgiu la Rușciuc se face de două ori pe zi, ca și în trecut.

Peste râu în fața noastră nu sunt alte trupe bulgărești, decât ale unui regiment teritorial — între 48 și 50 mi. Germanii au pus mâna pe toate, este în aștevărată cucerire: vâmi, drum de fier, poștă, telegraf, telefon, chiar șeful poliției este un supus al Kaiserului... (D. Tavernier dă apoi cătrele tortelor de oameni și munții germane la frontiera româno-bulgărească, a căror veracitate poate fi pusă la încercare, și face o descriere a fortificațiilor de teren...).

Guvernul dlui Brătianu nu va trage argumentul ce s'ar impune, după maniera germană, din situație, nu face nici un pas ce ar trada un

de pielea orfanilor, ci de sufletul acestor fragile existențe. Chestiunea de importanță este: „Ce se alege de religiuinea bietilor copilași greco-catolici dați pradă consistorului ortodox de pe malurile Cibinului?”

— Nimic mai simplu: vor învăța-o la un catihet unit.

— Simplu pentru dta, nu însă pentru *doctorii în teologie*, cari sunt responsabili de fiecare mielușel din turmă. Nu te uita că-s *Mefisto*... am competență în materie de credință și te asigur domnule, că chestiunea reclamă o discuțiune amănunțită în „Cultura creștină” și în „Telegraful Român”. Abstrăgând însă confesiunea instituției, aș vrea să știu cu ce drept vine consistorul sibilian să ridice și administreze un orfelinat zis al tuturor Românilor?

— Cu dreptul ca ulterior toți Românii să și-l atribuie.

— Intâi n'ai mentalitate juridică, al doilea nu poți avea pretenția că cunoști calitățile specifice ale poporului românesc.

Grație moștenirii romane, poporul românesc are un deosebit simț de proprietate. El face o hotărâtă distincție între ce este al meu și ce este al tău. În consecință e gata să lupte din răsuputeri pentru afirmarea acestor drepturi de proprietate și mai ales prioritate. Nu zic, că n'ar mai fi în Europa popoare cu aceleași calități. Bunăoară Englezii încă luptă cu destulă cerbicie pentru stăpânirea mărilor. Vei avea însă cel mai minunat spectacol, văzând pe Români (popor războinic par excellence) porniți *contra* orfelinatului din Sibiu. Va

semn de agresivitate; el continuă, în toată independența, politica pe care o crede cea mai bună.

Din punctul nostru de vedere această independență pe care o manifestă cu atâta demnitate micul regat, în perfect acord între rege, guvern, opoziție, țară, ne este agreeată. Singura lecțiune care ni se impune este ca noi să fim gata pentru toate eventualitățile.

La înmormântarea mitropolitului Meșianu.

— Panegericul P. S. Sale dlui episcop al Aradului Ioan I. Papp. —

„Vremea despărțirii mele se apropie. Luptă bună am luptat, curgerea am plinit, credința am păzit”.

(II. Timoteiu 4, v. 7.)

Jalnici ascultători!

Știrea tristă, răspândită cu iuteala fulgerului, că Excelența Sa, înalt Prea Sfințitul arhiepiscop și mitropolit al nostru Ioan Meșianu, a trecut la cele eterne, știrea dureroasă, că capul încoronat al bisericii mitropoliei noastre ortodoxe române din Ungaria și Transilvania nu mai este între cei vii, a sguudit inima și întreagă ființa noastră și a întregului cler și popor din această mitropolie în măsura, că pentru a da expresiune stării sufletului nostru, deprimat prin această sguidire, nu aflăm altă modalitate, decât ridicând ochii inimii la Părintele ceresc să ne tânguim cu prorocul: „Căzut-a cununa capului nostru, vai nouă...”, întristată e inima noastră, de aceea s'au întunecat ochii noștri”. (Plâng. Eremie c. 5, v. 18.)

Cât de puternic și până unde s'a extins vuietul căderii acestei cununi, cât de mare este manifestarea doliului pentru pierderea acestui stâlp puternic al bisericii noastre și al tuturor instituțiilor ei religioase, morale și culturale-economice, dovadă grăitoare este adunarea noastră de acum în acest lăcaș al măririi lui Dumnezeu, în timp atât de neîndatinat, în număr atât de impunător și din toate părțile constitutive ale mitropoliei noastre, dela o margine până la cealaltă.

Durerea și amărăciunea noastră a fost mare, chiar și numai la vestea despre trecerea la cele eterne a acestui mare îndreptător al credinței și chip al blândetelor; dar ochii noștri se întunecă și mai mult și suspinul ne stăpâ-

fi o luptă înverșunată, dată fiind împrejurarea fatală că fiecare Român „are șapte vieți în pieptu-i de aramă”.

Ei bine, domnule, când o striga odată Românul: „contra!” — să știi de bună seamă că șase vieți le lasă pe câmpul de onoare, rezervându-și cea din urmă. Cu asta se întoarce glorios la copii și la nevasta disperată în fața căreia își bate „pieptul de aramă”, vociferând: „Nu ne-am lăsat purtați de nas de sibieni, din contra, vom ridica orfelinate în *Caransebes, Arad, Blaj, Oradea, Gherla* etc. — pue toate sub jurisdicția respectivelor consistoare din loc”.

— Ar fi chiar de dorit, dac'ar fi parale...

— Te văd puțin orientat până și 'n *economia națională*, studiul predilect al tuturor Românilor, ce se respectă.

Sunt parale *berechet!* Cel din urmă plugar are astăzi *mii* de coroane în fundul lăzii. Un semn așteaptă numai și are să și-le verse la banca, de care dispui.

— Nu credeam...

— Ce știi dta? De aceea repet: vom zidi orfelinate pe lângă fiecare consistor românesc; apoi, un orfelinat al „Uniunii”, unul al „Asociației”, unul al „S. T. R.” (pentru orfanii actorilor și cântăreților români)... în sfârșit *atâtea* orfelinate, ca nici un singur orfan să nu rămâie „extra muros”. Cu un cuvânt: orfani români nu vor mai exista... îi desființăm!

— Foarte laudabil, mai ales că lungimea războiului ne fâgăduiește o recoltă bogată. Iml. per-

mele și Te rog cu umilință dar și cu osârdie: vindecă rana cauzată inimelor noastre prin îndepărtarea dela noi a acestui cărmăciu vrednic și părinte iubitor; dă robului Tău arhiepiscop și mitropolit Ioan odihna și fericirea eternă, dă bisericii Tale din această mitropolie văduvită pacea și bunăvoirea trimisă pe pământ prin Fiul Tău unul născut, Domnul nostru Isus Christos, iar pe noi toți ne învrednicește: să suportăm această durere cu blândețea dreptului Iov, iar răposatului să-i păstrăm cu evlavie pomenirea în vecii vecilor. Amin.

Un apel către băncile noastre.

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei a lansat acest apel către băncile noastre ca să primească ajutorul indispensabil pentru funcționarea neîntreruptă pe mai departe a atelierului de țesături și cusături din Orăștie și pentru a putea să jertfească și pe viitor pentru scopuri culturale și caritative. Publicăm aci apelul și sperăm că va avea răsunetul cuvenit.

Onorată Direcțiune,

Sunt doi ani aproape de când o soarte năpraznică ne-a smuls părintii, bărbații, frații și copiii noștri din liniștea vetrelor noastre. I-au smuls și a-runcat departe la hotarele țării în ploaie de foc și gloanțe, să facă zid din piepturile lor pentru apărarea și siguranța țării.

În aceste zile de supremă importanță pentru noi cel de azi și pentru urmașii noștri de mâine, avem mari datorii de împlinit. Avem datoria sfântă de-a ușora soarta celor duși pe câmpul de luptă și a celor rămași acasă.

Conduse de aceste sentimente toate Reuniunile de femei române și-au împlinit și împlinesc până azi și vor face încă multă vreme tot așa cu devotament și iubire evanghelică misiunea de-a ajuta, mângâia, și svârfa lacrimi.

Au stat și vor sta femeile române veghiând la câpătăul eroilor noștri prin spitale ducându-le toate mângâierile sfintei noastre religii, ridică și înalță cu cuvântul și cu lapta văduve zdrobite de durere împreună cu rămași în urma apărării apărării patriei.

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei conlucrează cu zel și nobilă emulare cu Reuniunile surori alături dela izbucnirea războiului la misiunea sfântă impusă de aceste vremuri grele. Toată activitatea ei în tot timpul acesta de grozave încercări a fost dedicată operei caritative impusă nouă față de frații noștri scumpi, cari cu o vitejie fără seamăn luptă pe toate fronturile admirați de lumea întreagă.

A adunat această Reuniune dela membrele sale și alte suflete nobile mii de coroane, a adunat dela

Vre-o sută de reprezentațiuni de operă s'au dat la teatrul Leon Popescu, cu isbânzi mai mult sau mai puțin mari; valoroși protagoniști români ca dnele Feraru și Drăgulinescu, dnii Vrăbîescu, Atanasiu, Istraty, Nasta, Niculescu-basu, Folescu, Livezeanu, alții al căror viitor le surde plin de fagădueli, au fost întâmpinați cu multă căldură, de către un public lacom de asemenea spectacole.

Cățiva amatori au făcut incursiuni, nu prea fericite, pe scândurile acelei scene.

O adorabilă liedsängerin, dna Lucia Cosma, pe care o punem așa de sus în admirațiunea noastră, când ne destăinuște frumusețile nemuritoare ale unei pagini de Schumann sau de Brahms, și-a părăsit, — numai pentru o clipă, dia fericire, — câmpul inflorit în care se plimbă, încântătoare, — încercând, — cochetărie de artistă alintată, — o scurtă recunoaștere în lumea vastă și spinoasă a teatrului.

O pleiadă de cântăreți străini, cu dnele Rodrigo și Alexandrovici, în frunte, au contribuit la succesul acelor reprezentațiuni, cari au probat, cel puțin, că dispunem de excelenți protagoniști ai cântului.

O armată însă, numai de ofițeri nu e o armată; de aceea, pentru a dispune de o asociație lirică demnă de capitala noastră, ne mai lipsește principalul: o orhestră, un cor, un cap care să conducă partea artistică, un alt cap care să administreze, și în fine, bani, mulți bani, foarte mulți bani, fără de cari toate tentativele de felul acesta, vor fi atâtea veșnice încercări!

(Muzica Nr. 1.)

francele noastre milostive mulțime mare de pânzături, albituri, și alimente, dela membrele sale tot soiul de daruri oferindu-le cu dragoste spre mângâierea și alipirea eroilor noștri și a familiilor lor rămase fără sprijin și ajutor.

Sustine cu mari jertfe atelierul de țesături și cusături românești dela Orăștie în vederea ca tețișoarele plâpânde a ostașilor noștri duși la lupte grele să-și poată câștiga pâinea de toate zilele.

Recunoscătoare ne aducem aminte, că multe din instituturile noastre financiare au sprijinit scopurile Reuniunii de a ridica arta poporului românesc la înălțimea ce i se cuvine prin frumuseța și

valoarea ce reprezintă și de a servi scopuri culturale și caritative.

Cu încredere ne adresăm și în aceste vremuri grele, Onoratei Direcțiuni, cu rugarea să propună adunării generale a Institutului Dvoastre ca din cvota de binelaceri să împărtășească și Reuniunea noastră.

Deva, 5 Făurar 1916.

Cu distincă stimă

Elena Pop Hosszu-Longin,
președintă.

Tratative între România și Grecia.

Declarațiile unui diplomat. — De ce nu se tem puterile centrale de intervenția României. — Consiliu de miniștri. — Proiectele de buget pe 1916. — Zemstvourile împotriva retrocedării Basarabiei. — România nu contracarează împrumut în Anglia. — Universitarii din București solidari cu cei din Iași. Trenurile circulă iarăș între Ungheni și Odessa. — Rezerviștii români din Salonc chemați acasă.

Arad, 16 Februarie.

Un diplomat român acreditat pe lângă unul din guvernele balcanice, aflându-se câteva zile în București a făcut unui ziarist următoarele interesante declarațiuni:

Politica adoptată de guvernul român, aprobată de factorii constituționali, a fost și este cea mai cuminte politică pentru o țară mică ca a noastră cu resurse mici în oameni, în material de războiu și bani.

Războiul european, după cum vedeți, este un războiu mai mult de uzură. În această luptă uriașă, e greu ca o parte să poată repurta asupra celeilalte, una din acele victorii hotărâtoare, care să-i permită a dicta condițiunile de pace invinsului.

De aceea, e bine ca statele mici să-și păstreze forțele intacte pentru ziua răfuelei socolitelor, când cuvântul lor va putea avea greutatea cuvenită, în raport cu preparatiunile ce va fi știut să le facă, spre a fi ascultate.

România, luând partea unuia din beligeranți, putea să risce totul pentru tot. Ea a preferat să aștepte și să se prepare pentru ziua cea mare.

Între România și Grecia au loc tratative, pentru că aceste două țări să se prezinte unite în fața areopagului european.

Nu se poate ca soarta balcanicilor să fie regulată fără participarea acestor două țări. dar în afară de chestia balcanică, România ca și Grecia au revendicări de făcut, revendicări de cari, trebuie să se fie seamă, dacă se vor prezenta unite și la momentul oportun.

Tratative se urmează și în această direcție de către ministru nostru la Atena, ajutat de ministrul nostru acreditat pe lângă guvernul sârb, care, deasemenea se află la Atena, și am încredere că ele vor reuși, dat fiind atitudinea hotărâtă a regelui Greciei, care nu se lasă intimidat nici de unul nici de altul.

Vossische Zeitung arată într'un articol de ce puterile centrale nu se tem de intervenția României. Iată ce scrie acest ziar:

Cercurile politice germane informate asupra dispoziției persoanelor conducătoare din România sunt dispuse să considere ca o speranță întemeiată convingerea exprimată de Carp, că România nu va lua niciodată armele împotriva puterilor centrale. Se știe firește că în sânul guvernului român persoane

foarte influente tot se mai gândesc că într'o zi situația militară a puterilor centrale tot s'ar mai putea schimba, așa că România ar mai putea lupta alături de Ententa. Acestui curent se opun însă influențe tot atât de puternice, probabil mai puternice chiar, cari temperează zelul războinic. La aceasta se mai adaugă că deoarece România ar avea de dus dela început un războiu pe două fronturi, forțele ei n'ar fi îndestulătoare pentru aceasta.

Ieri după amiază, a avut loc un consiliu de miniștri sub președinția dlui I. C. Brătianu.

Consiliul s'a ocupat cu noua ofertă făcută de Austro-Ungaria pentru achiziția celor 100.000 vagoane de cereale.

Ziarul „Argus” din București scrie:

Cele mai multe ministere au înaintat ministerului de finanțe române proiectele de buget. Deși ministerul de finanțe a cerut să se facă reduceri de aproape 35 milioane lei, cele mai multe departamente n'au putut reduce bugetele lor și unele, în urma cererilor noi — s'au văzut silite chiar să sporească ușor bugetele. Sporurile totale sunt de vre-o două și jumătate milioane lei în comparație cu bugetul anului trecut. — Numai ministerele de domenii și industrie au putut realiza, primul o economie de 600.000 lei și al doilea de 300.000 lei. Din aceste pricină se impune o nouă revizuire atentă a bugetelor, și în consecință, depunerea proiectului de buget general în parlamentul român va suferi o întârziere de câteva zile.

Correspondentul din Tulcea al ziarului Minerva scrie că zemstvourile din Basarabia s'au ocupat în ședințele lor din zilele trecute nu numai cu apărarea Basarabiei, ci și cu întrebarea ca să i se redea României Basarabia. Aceasta întrebare a fost luată în discuție la provocarea directă din partea guvernului rus. Zemstvourile s'au declarat împotriva retrocedării.

„Universul” autorizat în baza informațiilor primite dela forurile oficiale desminte ca neintemeiate știrile lansate în străinătate că România ar fi urmat tratative în Anglia pentru contractarea unui împrumut de 9 milioane 200 mii funți (120 milioane coroane) și că aceste tratative ar fi avut rezultat favorabil. Numele ziar mai desminte și versiunea că cele 80 mii vagoane cereale vândute Angliei ar avea ceva legătură cu acest împrumut.

Studentii dela universitatea din București s'au declarat solidari cu colegii lor din

Iași și în sennul acestei solidarități au intrat și ei în grevă până când rectoratul din Iași nu și va revoca dispozițiunile luate față de studenții din Iași.

Ziarelor din București li se anunță din Iași:

Șeful gării de aci a fost încunostiințat Joi că între Odessa și Ungheni s'a reinceput circulația trenurilor, dar pe zi va comunica deoamdată numai un tren.

Cauza reducerii circulației trenurilor sunt număratoarele transporturi militare ce se fac pe căile ferate din Basarabia.

Se anunță din Salonic că supușii români de acolo, rezerviști în armata română, au fost provocați să se întorcă imediat în țară.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Arad, 16 Februarie.

D. preot militar Virgil Nistor a trimis la „Românul” pentru soldații amputați și orfanii celor căzuți în luptă 512 cor. Primirea acestel sume a fost confirmată în Nr. 6 al acestui ziar (din 1916). Foarte târziu ni-a sosit și lista braivilor dăruitori și acum ni se cere cu insistență publicarea listei întregi. Satisfacem acestel dorinți juste și începem azi publicarea listei întregi așa cum ea ni-a fost trimisă prin d. Virgil Nistor, căruia și din acest prilej îi aducem cele mai calde mulțumiri pentru marele său zel, ce-l dezvoltă în interesul eroilor noștri clungăriți și a orfanilor celor căzuți.

Colecta a 6-a *)

pentru cei amputați și orfanii celor căzuți în luptă.

Soldații dela Arbelter Abtlg 1/41 toți din Bucovina.

Inf. Constantin Pentelescu — Părhăuți 4 cor. Infanteriștii Roată Anton — Ciocănești, Muntean Vasile — Vicovul-de-jos, Mihail Ilie — Rarance, Irimescu I. Onofrei — Arbore, Rusoiu Liviu — Vatra-Dornii, Cojocar Ilie — Mălesentii-de-sus, Ciumeșcu Dumitru — Părteștii-de-sus, Dranca Eftan — Vatra Dornii, Boca George — Vicovul-de-jos, Cioc Cosma — Bilca, Mureștea Martin — Vatra-Dornii, Grigorean Dumitru — Margina, Pentelescu Nistor — Voloca, Coajă Costan — Iaslovăț. Câte 2 cor.

Sanduleac Tanase — Călinești Cumparencu 90 fil., Mitrică George — Crasna Putna 60 fil., Hanceriu Grigorie — Stăneștii-de-sus 60 fil., Ruște Gavrilă — Arbore 60 fil., Uricoc Mihail 50 fil., Bucea Ioachim — Stăneștii-de-jos 50 fil., Băcilă Mihail — Burla 50 fil., Bodnărescu Gavrilă — Margina 50 fil., Bojescu Teodor — Iordănești 50 fil., Geacuta Iosif — Frătăușul-nou 40 fil., Neculcea Irimie — Marginea 32 fil.

Infanteriștii Semenice Vasile — Cămenca, Măricean Toader — Suceava, Gheorghian Vasile — Pătrăuți, Steuleac George — Negriștea, Bodnariu Cosma — Arbore, Stipor Costan Dumitru — Vicovul-de-sus, Ciubotar Pavel — Bilca, Ursu George — Frătăușii-vechi, Iosop Petru — Molodia, Todorescu Nicolae — Bolan, Frâncu Nichita — Calafendestii, Micu Pavel — Botușan Precup Vasile — Gălănești, Lazorca Iosif — Calafendestii, Boca Ansintea — Botoșana, Fleandra Lazar — Corovia, Lucaciu Alex. — Bircănești, Alestare Ștefariu — Capul codrului, Anton Ioan — Drăgănești, Heșoiu Samson — Botoșana, Cazac Samoilă — Voloveț, Cazac Dumitru — Frătăușul-nou, Pesclevi Alex — Botoșanița, Iuconvschi Mihail — Molodia. Câte 1 coroață.

În total cor. 61.92.

Soldații dela Arb. Abt. 2/64.

Sergentul Petrașcu Simion — Lancrăm, Serg. Neustaedter Pompeiu — Hațeg. Câte 10 cor.

*) Cele 5 colecte anterioare au fost publicate în „Gazeta Trans”. La dorința donatorilor — fiind „Românul” mai răspândit și mai mult citit — am trimis această colecție la ziarul „Românul”.

Lascași Ilie — Ocolişul-mic 4 cor. Grea Ioan — Luncani 3 cor.

Dancoiescu Samoilă — Tămășișasa 10 cor.

Crigan Petru — Ocolişul-mic. 10 cor.

Gogosa Todor — Fues Băgara, Todoran Alex. — Brad, Nicula Martin — Tereșel, Tot Ioan — Uroiu, Andrișan Petru — Costești, Ban Nicolae — Poiana Sibiului, Șerbescu Todose — Grid (Hațeg), Saladie Dumitru — Daia Dtru, Mateiaș Nicolae — Fizeș, Jitea Vasile — Bănița, Pătrașcu Simion — Lancrăm, Orlescu George — Neronadeș. Câte 2 cor. Popa Ioan — Apoldul-mic 1 cor.

Sergent Herbei Alex. — Rișca, corp. Olasz Petru — Brad, corp. Sima Ilie — Oarda-de-jos, infant. Demian Nicolae — Lunca, Bratu Nistor — Daia-română, Toma Ghiurița — Măniereu, Surd Nicolae — Dăncul-mare, Bratu Arton — Daia-română, Popovici Vasile — Vorta, Crintoia Iacob — Bogorod, Șerban Nicolae — Năndorvâlja, Tiu Ioan — Șesuri, Farkas Farkas — Bălești, Oprean George — Rovina, Oprean Dumitru — Poienar, Feran Alex. — Săcărâmb, Iezan Nicolae — Ribicioara, Cucuruz George — Bobahna, Sântoma Loghin — Tâmpăhaza, Bogdan Ioan — Straja, Neamț Dionisiu — Armeni, Sebu Gheorghe — Armeni, Crigan Iosif — Valea Dăljii, Ogner Gheorghe — Dolatadt, Grifa Nicolae — Armeni, Vasiu Petru — Cârnești (Hațeg), Glidan Aurel — Păușinești, Fekete Iosif — Cluj, Fekete Străjanu. — Câte 2 cor.

Nuț Nicolae — Acmar, Ludoșan Ioan — Sângătin, Gabor Ieronim — Steștia, Căndea Maxim — Tornădă, Roșca Crăciun — Presaca, Muntean Nicolae — Panc Săliște, Prejban Dumitru — Lunca cernii, Gros Mihail — Stoineasa, Modrea Anghel — Vorta, Ranta Gheorghe — Nădeșul-de-sus, Moisenescu Anton — Buituri, Stanciu Dumitru — Petroșeni, Popa Nicolae — Cetatea Boli, Obeada Ion Lăpungiu-de-sus, Anghel Nicolae — Barbură, Pădurean Iosif — Coseci Ohaba, Iancu Ioan — Ribicioara, Roman Nicolae — Crivadia, Poienar Nicolae — Măhăleni, Păcurar Sofron — Balomir, Vleicon Petru — Dăbăca, Ioan Ilie — Șerel (Hațeg). Câte 1 cor. Laolăță 152 cor.

Dela K. u. K. Feldjaegerbataillon Nr. 16.

Olaru Nicolae — Scheia, Tabria Ienzebe — Părteștii-de-jos, Cosma Flutur — Botoșana, Strugari Dumitru — Părteștii-de-sus, Turceac Nicanor — Părteștii-de-jos, Gura Gheorghe — Brașca, Todos Miron — Părteștii-de-jos. Câte 1 cor.

Ioan Sofronie — Costișa 60 fil., Răuță Gheorghe — Vicovul-de-sus 60 fil., Ticonu Andron — Răocița 50 fil., Popovici Nichita — Dorotei 50 fileri, Straton Leon — Părteștii-de-jos 50 fileri, Pavoioschi Gheorghe — Bălăciana 50 fil., Părdia Toader — Vicovul-de-jos 40 fil., Coloneia Gheorghe — Vicovul-de-sus 40 fil., Pascari Archip — Costișa 30 fil., Stoianu Dumitru — Costișa 20 fil., Russu Andrei — Colofindești 20 fil., Russu Ilie — Vicovul-de-sus 20 fil., Cenușă Sandu — Vicovul-de-sus 20 fil. În total 12.10 coroane.

IN ATENȚIUNEA INSTITUTELOR DE CREDIT ȘI ECONOMII. Din cauză că numărul personalului nostru tehnic — în urma înrolării la armată — s'a redus în mod foarte simțitor, rugăm institutele de credit și economii să binevolască a trimite bilanțurile lor spre publicare în ziar cu cel puțin 4—5 zile înainte de termen, deoarece îndată după primirea lor nu le vom putea publica.

Pentru tipărirea rapoartelor anuale asemenea se rezervă un timp de cel puțin 16 zile.

— Tipografia „Concordia” societate pe acți.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Broul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 14 Februarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul rus: Nici un eveniment de importanță.

Pe frontul italian: Pe linia de războiu dela malul mării, în cursul zilei de ieri sau dat violente lupte artileristice. În fața repetitelor atacuri dușmane de pe vârful Rombon ne-am ținut toate pozițiile.

Pe frontul sud-estic: Avantposturile trupelor austro-ungare operative din Albania au ajuns la cursul inferior al râului Arzen, inamicul s'a retras pe malul sudic al râului.

Berlin, 14 Februarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Pe întreaga linia de războiu s'au continuat luptele vehemente de artilerie. În noaptea trecută dușmanul și-a îndreptat canonadele spre Lens și Liewin. La sud dela Somme s'a dezvoltat disperată bătălie pentru stăpânirea unui crater pe care am fost nevoiți să-l cedăm. În Champagne și la sud dela St.-Marie à Pie am respins cu ușurință două contraatacuri inamice. La nord-vest dela Tahure am ocupat cu asalt un tranșeu francez pe o întindere de aproape 600 metri. Am făcut prizonieri 7 ofițeri și peste 300 soldați și am luat pradă 3 mitraliere și 5 aparate de svărlit bombe. Spre est dela Maison de Champagne au încetat atacurile de granate de mână. La sud dela Lusa (spre est dela St. Die) am prăbușit printr'o explozie o parte dintr'o poziție dușmană. La Oberwept, aproape de frontiera franceză și la nord-vest dela Firtz trupele noastre au ocupat tranșeele francezilor pe o întindere de 400 metri și au respins contraatacurile lor de noapte. Am făcut pradă câteva duzine prizonieri, 2 mitraliere și 3 aparate de svărlit bombe. În partea nordică a liniei de războiu, bateriile germane de aeroplane au atacat edificiile dușmane ale drumurilor de fier și lagărele de campanie.

Pe frontul oriental: Afară de câteva ciocniri favorabile ale avantposturilor, evenimente de importanță nu sunt.

Pe frontul din Balcan: Situația e neschimbată.

Constantinopol, 14 Februarie. — Se comunică dela cartierul general turc: Un torpilor dușman s'a apropiat ieri spre intrarea în Dardanele. A fost loșonit de obuzierile noastre.

Budapesta, 15 Februarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: În Galiția estică, aeroplanelor dușmane au dezvoltat activitate potențată de războiu, fără să obțină vre-un rezultat. La nord-vest dela Tarnopol un pilot german a nimicit un aparat dușman al cărui personal a murit.

Pe frontul italian: Pe frontul carintian, artileria dușmană a bombardat ieri pozițiile noastre de ambele părți din valea Seisera și Seebach la vest dela Raibl. În miezul nopții au pornit vehemente focuri împotriva liniei noastre dintre valea Fella și Wischberg. Seara Italianii au dat un atac în contra poziției noastre de pe teritoriul Rombon. I-am respins, cauzându-le mari pierderi. Pe frontul dela malul mării, luptele artileristice se continuă. Eri dimineață o baterie a noastră de aeroplane compusă din 11 aparate a aruncat bombe în gara din Milano și deasupra fabricelor din oraș. Ofițerii noștri, fără considerare la tirurile și apratele dușmane de apărare, și-au continuat activitatea, aruncând bombele în urma cărora au observat fum gros ce s'a ridicat din diferitele puncte. Aceste lupte aeriene s'au terminat cu biruința noastră. Aparatele inamice s'au retras. Afară de aceste atacuri, mai multe aparate de ale noastre au bombardat cu succes fabrica din Schio. Toate aeroplanelor s'au reținut teafăre.

Pe frontul sud-estic: Nici un eveniment.

Berlin, 15 Februarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: La sud-est dela Iperu, după

Doara Catinca Pătecean a declamat poezia „Ce zic soldații de Königrätz” de Ioan Băilă, a fost viu aplaudată pentru iscusința de a tălmăci sentimentul românesc atât de elocvent.

A urmat apoi împărțirea darurilor sub conducerea prezidentei, prin membrele alese în acest scop anume dnele: Maria Vlăduțiu pres. de onoare, Catinca Dr. Moldovan viceprezidentă, Olimpia Dr. Moldovan casieră, Eugenia Dr. Rațiu secretară, Maria Dr. Ciuta controloră, Lucia Bologa, Susana Trif, Nina Gaia și doara Vitușca Mesaros, Cornelia Pus din Poiana.

Fiecare soldat a căpătat un cozonac alb simbolic de Crăciun și câte un pachet continând o batistă, un pachet de tutun, foite, chibrite, cărți postale, creioane, mere și o carte de rugăciuni și alte broșuri și la urmă câte-o ceașcă de tea cu rom.

Surprins de aceste daruri directorul spitalului Dr. Borbély a exclamat: „Iarăș ne-a întrecut pe noi (Maghiarii) Reuniunea femeilor române”.

La 6 ore s'au continuat serbările la spitalul No. III din Turda-nouă, unde s'au intrunit și rănii din spitalul dela liceu și dela No. II cca 250 soldați. Aici aștepta un public imens în frunte cu contesa Bethlen, care drept recunoștință față de Reuniunea femeilor române a oferit un buchet de flori naturale prezidentei acesteia.

Serviciul l'a oficiat M. O. D. Nicolae Rațiu viceprotopop și răspunsurile le-a dat un grup de câțiva clerici din Blaj și studenți din Turda. A urmat apoi declamarea poeziei citate deja, de doara Catinca Pătecean, apoi sergentul Mitru Dărăban din Mischiu a declamat poezia „La Ivangorod” de Vălcean serg. Soldații apoi au cântat mai multe colinzi românești. La urmă a mulțumit Reuniunii preotul reformist Egerházi pentru jertfa și mila creștinească dovedită față de soldați.

Terminând acest mic program, s'a făcut distribuirea acelorasi daruri și prin aceleași persoane ca și la spitalul central și publicul s'a despărțat între vtile manifestațiuni de mulțumire și recunoștință a sutelor de soldați.

Tarul Ferdinand la regele. Din Viena se anunță: Regel a primit astăzi în Schönbrunn vizita țarului Ferdinand. Întâlnirea a fost foarte prietenească, regele s'a îmbrățișat cu țarul Bulgariei și s'au sfârșit un sfert de ceas. La 12 și 1/4 s'a dat un dejun, căruia i-a urmat cercle. Regele nostru a vorbit cu Jecov și Radoslavoff, iar țarul Ferdinand cu Tizza, Burian, Krobotin și Stürgkh.

Pentru Moldoveanul Polucil Ștefan Petrov în Sela Ochii-alb în Basarabia. D. sublocotenent Alex. Morariu din Lemberg ne roagă să dăm în publicitate faptul, că moldoveanul Ion Polucil din satul Ochii-alb, districtul Copaceanschi din Basarabia e prizonier la noi de 9 luni de zile. Dânsul prin noi roagă ziarele și revistele din România, cari străbat în Basarabia, ca să publice această știre, doară va afla tatăl său despre dânsul pe calea aceasta. Adresa tatălui e: Polucil Ștefan Petrov în Sela Ochii-alb, Kopaceanski volosti, Basarabia Guverni.

† **Moisă Manlu**, măestru măcelar, membru în comitetul parohial gr. or. român din Arad a decedat după un morb scurt azi la orele 6 dimineața în etatea de 48 ani. Inmormântarea va avea loc mâine în 17 Februarie la orele 3 d. a. din strada Magyar Nr. 2—3.

Pentru diferitele lucrări de păduri pune la dispoziție soldați comanda de corpuri de armată, cărora au a li se adresa proprietarii resp. anteprenorii acestor lucrări. Soldații vor fi trimiși în grupuri de câte 20, având voie proprietarii să ceară atâtea grupuri câte li sunt necesare. Plata soldaților-lucrători va fi cea obișnuită la astfel de lucrări.

Rugările pentru acordarea acestor grupuri de soldați-lucrători sunt a se adresa comandamentului corpului suplinitor de armată competent.

Un prizonier în Astrahan: Ion Horca. Un preot ne scrie: Din întâmplare mi-a căzut în mână o coresp. din Rusia dela un prizonier de al nostru, scrisă în limba germană. Il chiamă Ioan Horca, se află în Astrahan, la gară, împreună cu Todor Morar și Costan Puica, cam de vre-o 2—3 luni, viu, sănătos, salută pe ai săi: Atâta scrie în corespondența care face turul nesfârșit pe la postele noastre, încât sigiliul roșu al cenzurei vieneze s'a aplicat pe numele orașului devenit indescifrabil, ar vrea să fie ceva Sileus sau Șepreus Nr. casei 107.

Ultima oră.

BOMBELE AU OMORIT 20 OAMENI ÎN MILANO.

Genf. — Ziarele pariziene scriu că escadra aeriană austro-ungară a atacat Milano pentru că primul ministru francez Briand a călătorit la Roma. Monarhia a voit să arate prin acest atac că are mai buni aviatori decât Italia. Ziarul francez „L'Orre” se întreabă că oare Franța să nu trimită aviatori la Milano, cum a trimis și la Veneția.

Lugano. — Secolo scrie că Milano a suferit mari pagube în urma bombardării. În cartierul Porta Romna au fost stricate numeroase edificii. În fabrica de biciclete au fost omorâți 3 muncitori. Multe bombe au căzut și în cartierele Posta Volfa și Posta Nuova. Incendii provocat de bombe a pricinuit mari pagube.

FUNCTIONARIII COMUNALI SCUTIȚI, CHEMATI SUB ARME ÎN AUSTRIA.

Viena. — Ministerul Landwehrului a ordonat ca toți funcționarii comunali scutiți dela serviciu militar să se prezinte în fața comisiilor de asentare și în caz de vor fi găsiți apți să intre imediat sub drapel. Singur numai acei funcționari vor fi scutiți și mai departe, cari nu pot fi înlocuiți. Mai au să se prezinte la asentare și personalul birourilor autorităților.

TRUPELE BULGRE ȘI AUSTRO-UNGARE LA DURAZZO.

Berlin. — B. Z. am Mittag publică următoarea telegramă din Atena: Bulgarii și trupele austro-ungare au atacat la Durazzo pe Sârbi, Italiani și Muntenegrini. Aceștia luptă sub scutul tunurilor flotel. Vapoarele stau de altcun gata pentru imbarcarea autorităților, trupelor și muniției din Durazzo.

Redactor responsabil: Constantin Sava.

PENTRU „CARTEA DE PAUR ROMÂNEASCĂ”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie
-: :. săvârșită de eroii noștri. :. :.-

CERCETAȚI COFETĂRIA

MATZKY

Prăjituri excelente. Local de primul rang.

Meghivó.

A „Kurticsi önségélyző egyesület mint szövetség” folyó évi február hó 24én délután 2 óraker az egyeslet helyiségében XXVII. rendes évi közgyűlést tartja, melyre az igen tisztelt tagok tisztelettel meghívattak. Tárgysorozat: 1. Két tag választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére. 2. Az igazgatóság évi jelentése és az 1915. évi zárszámadások előterjesztése. 3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a tiszta nyereség felosztása és hová fordítása iránt. 4. Az 1916. évi költségelirányzat megállapítása. 5. Öt igazgatósági tag választása 3 évre. 6. Alapszabályszerű indítványok tárgyalása. Kürtös, 1916. február 13. Az igazgatóság. Mérleg számla 1915. december 31-én. Vagyon: Készpénz: K 721.48; Kötvény számla: K 81806.66 Váltó számla: K 5905.—; Összes vagyon: K 88433.14. Teher: Törzsbetét számla: K 43257.78; Tartalék alap: K 8862.26; Takarékpénztári betétek: K 26710.02; Visszelszámított váltók és kötvények: K 4000.—; Előre felvett kamatok: K 1500.—; Nyereség az 1915 évre: K 4103.08. Összes teher: K 88433.14. Kürtös, 1915 december 31. Weitz József s. k., könyvelő. Hajduk Szever s. k. pénztárnok. — Az igazgatóság: Mladin Cornél s. k., igazgató. Szeberényi János s. k. igazgató. Ispravnic Liviu igazg. elnök hadbavonult, Zachariás Árpád s. k., igazgató. Popovics Elek s. k., igazgató. — Jelen mérlegszámát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben megfelelő és rendben levőnek találtuk. Kürtös, 1915 december 31. A felügyelőbizottság: Mihó József s. k., f. b. elnök. Colceriu Zachariás s. k., f. b. tag. Ursz Pasku s. k., f. b. tag. Hajduk Döme s. k., f. b. tag.

Nyereség és veszteség számla. Tartozik: Visszelszámított váltók utáni kamat: K 1448.38; Betétek utáni kamat: K 1315.57; Betét kamat adó: K 131.56; Adó: K 837.50; Üzleti költségek: K 2261.22; Lettár leírása: K 30.—; Előre felvett kamatok: K 1500.—; Nyereség az 1915. évre: K 4103.08. Összes tartozik: K 11627.31. Követel: Befolyt kamatok: K 8180.52; Egyéb bevételek: K 3446.79. Összes követel: 11627.31. Kürtös, 1915. december 31-én. Weitz József s. k., könyvelő. Hajduk Szever s. k. pénztárnok. Az igazgatóság: Mladin Cornél s. k. igazgató, Szeberényi János s. k. igazgató, Ispravnic Liviu igazg. elnök hadbavonult, Zachariás Árpád s. k. igazgató, Popovics Elek s. k. igazgató. Jelen nyereség és veszteség számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben megfelelő és rendben levőnek találtuk. Kürtös, 1915. december 31. A felügyelő-bizottság: Mihó József s. k., f. b. elnök. Colceriu Zachariás s. k., f. b. tag, Ursz Pasku s. k., f. b. tag, Hajduk Döme s. k., f. b. tag.

A felügyelőbizottság jelentése. Tisztelt Közgyűlés! A kereskedelmi törvények és az alapszabályok szerinti kötelességünkhöz híven a szövetség ügyvitelét az elmúlt évben állandóan ellenőriztük. Vizsgálataink alkalmával meggyőződünk arról, hogy az egyeslet ügyei szakértelemmel és kellő körültekintéssel vezetettek. Az igazgatóság által elének terjesztett 1915 évi mérleget, valamint nyer- és veszteségszámlát a kifogástalanul vezetett könyvek alapján megvizsgáltuk, helyesnek és mindenben megfelelőnek találtuk. Ezek alapján a magunk részéről is elfogadjuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságunk a mérlegben kitüntetett K 4103.08 tiszta nyereség felosztása iránti javaslatát. Végre kérjük a közgyűlést, hogy a felmentvényt úgy nekünk, valamint az igazgatóságnak megadni sziveskedjék. Kürtös, 1916 február 3-án. A felügyelő bizottság: Mihó József s. k., f. b. elnök. Hajduk Döme s. k., Colceriu Zachariás s. k., Ursz Pasku s. k., f. b. tagok.

A. apărut:

CALENDARUL DIECEZAN

ed. II, cu numeroase ilustrațiuni. Prețul 50 fileri. Se poate comanda dela Librăria diecezană din Arad. □ □ □

PENTRU „ALBUMUL DECORAȚIILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informații ale necesare (locul nașterii, regimentul vâreții și faptele răsplătite cu medalia respo-

„LIGEDIANA“

institut de credit și economii ca societate pe acții în Liget.

CONVOCARE.

Onorații acționari ai institutului de credit și economii, ca societate pe acții „Ligediana“ sunt rugați a participa la a

XIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 12 Martie n. 1916 p. m. la 3 ore în localul institutului.

OBIECTELE DE PERTRACTAT:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte și designarea unui notar și 2 bărbați de încredere.
 2. Constatarea membrilor prezenți și a voturilor.
 3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, precum și prezentarea bilanțului pro 1915.
 4. Deciderea asupra profitului curat, votarea absoluturului direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
 5. Alegerea alor 2 membri în direcțiune și 3 în com. de supraveghiere.
 6. Eventuale propuneri.
- Temesliget, la 20 Ianuarie 1916.

Directiunea.

„LIGEDIANA“

takarék és hitelintézet mint részvénytársaság, Temesliget.

MEGHIVÓ.

„LIGEDIANA“ takarék és hitelintézet mint részvénytársaságnak tiszteit részvényeseit ezennel meghívjuk a

XIV-iki rendes közgyűlésre,

mely f. é. márczius hó 12-én d. u. 3 órakor az intézet helyiségében fog megtartatni.

TÁRGYSOROZAT:

1. Rendes közgyűlés megnyitása az elnök által, egy jegyző és két bizalmi férfi megnevezése.
 2. Megjelenő tagok s azok szavazatainak megállapítása.
 3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése s az 1915. évi mérleg előmutatása.
 4. Határozathozatal a tiszta nyereség felett, s úgy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása.
 5. Két igazgatósági és három felügyelő-bizottsági tag választása.
 6. Egyéb indítványok.
- Temesliget, 1916 évi január hó 30-án.

Az igazgatóság.

INCHEIEREA SOCOȚILOR — ZÁRSZÁMADÁS.

Activa — Vagyon

Contul Bilanțului — Mérlegszámla

Pasiva — Teher

Cassa în număr — Pénztár készlet	2460 43	Capital de acții — Részvénytőke	20000 —
Cambii escomptate — Leszámitolt váltók	19207 —	Fond de rezervă — Tartalékalap	14841 73
Cambii cu asig. hipot. — Jelzálogilag bizt. váltók	9000 —	Depuneri și int. capit. — Betétek és tőkésit. kamat.	8823 44
Acții — Részvények	400 —	Interese transitoare — Atmeneti kamat	220 03
Depuneri proprii — Más intézetnél betétek	12500 —	Profit curat — Tiszta nyereség	282 23
Interese restante — Hátralékos kamatok	540 —		
Mobilier d. amort. de 10% — Butorzat 10% törl. után	60 —		
	44167 43		44167 43

Erogate — Kiadás

Contul de Profit și Perdeeri — Nyerség és veszteség számla

Venite — Bevétel

Interese la dep. și cap. — Felvett s tőkekamat	503 29	Interese de escompt și hipot. — Leszám. s jelz. kölcs. kamat	2767 40
Diferință la int. de reesc. — Visszl. kamat különbözet	9 —	Proviziuni — Jutalékok	1264 39
Dare de stat și comunală — Allami és községi adó	1118 50	Diverse — Egyéb bevételek	174 52
10% dare de int. la dep. — 10% betéti kamat adó	50 32		
Marce de prezență — jelenléti díjak	369 —		
Salare — Fizetések	1255 —		
Binefaceri — Jótétemény	26 —		
10% Amortizare din mobilier — 10% törl. butorzatból	5 —		
Chirie — Házbér	120 —		
Regii — Kezelés	467 97		
Profit curat — Tiszta nyereség	282 23		
	4206 31		4206 31

Temesliget, la 31 Decembre 1915. — Temesliget, 1915. évi december hó 31-én.

Dănilă Cereguțiu m. p.
director — igazgató

Emilian Seimanu m. p.
cassier — pénztárnok

Nicolae Secoșianu m. p.
contabil — könyvelő

DIRECȚIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

Nicolae Murariu m. p.

Nicolae Secoșianu m. p.

Romul Munteanu m. p.

Mihai Drăgoi m. p.

Emilian Seimanu m. p.

Bilanțul acesta confrontându-se cu cărțile institutului nostru, întru toate s'a aflat de bun. — Fenti mérleget az intézet fő- és mellék-könyveivel összehasonlítottuk és mindenben megegyezőnek találtuk.

Temesliget, la 10 Februarie 1916. — Temesliget, 1916. évi február hó 10-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Petru Arnăuț m. p.
preș. com. de supr. — felügy. bizottság eln.

George Gostilă m. p.

Andrei Pascu m. p.

Ion Blidariu m. p.

Tiparul tipografiei „Concordia” societate pe acții în Arad. — Editor responsabil: LAURENȚIU LUCA.